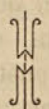

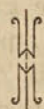
Náš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsako soboto, ako je ta dan praznik, pa dan poprej. Velja za ceilo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vpisane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 vin. brez priloge, s prilogo po 16 vinarjev.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo tristopna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Rubikon je prekoračen. — Reforma srednjih šol. — Politične vesti. — Štajersko: Razno. — Koroško: Razno. — Primorsko: Razno. — Kranjsko: Razno. — Književnost. — Raznosterosti. Podlistek: „Kapucinarjeva kapica“. Gospod Seljak.

Rubikon je prekoračen!

V predzadnji številki „Našega Lista“ smo poročali, da so koroški slovenski klerikalci ustanovili „kršč. socialno zvezo“ in po vzorcu „Slovenske ljudske stranke“ zasnovali tudi že načrt za ustanovitev takozvane „Kmetske zveze.“ Ta korak koroških klerikalcev pomenja za vse koroške Slovence razkol. Znana stvar je sicer, da se med koroškimi Slovenci že dolgo časa nahajata dve nasprotni struji. Koroški rodoljubi pa so se, čuteči težavnost položaja za slovensko narodno stvar, brez razlike političnega nazarja prizadevali, da bi vsaj na zunaj čim bolj markirali enotnost koroških Slovencev. Tem hujše homatiije so se vršile seveda za „kulisami“ in to zlasti v časih, ko je dobival vplive na tok slovenske koroške politike znani Podgorec, ki so mu bili vedno „ideal“ nemški kršč. socialci. Podgorec se je leta in leta trudil, da bi svojim „idejam“ prilagodil slovensko politiko na Koroškem. Ta mož je odkrito izpovedal, da se narodnost na Koroškem itak ne da več rešiti in da se je koroškim Slovencem boriti samo še za vero. No prej merodajni koroški voditelji, med njimi tudi duhovniki, so smatrali za potrebno, da koroške Slovence obvarujejo Podgorčevega vpliva. Resnici na ljubo in z zadovoljstvom moramo povdariti, da se še nahajajo med koroškimi Slovenci duhovniki, ki se ne stra-

šijo, da odkrito zavračajo Podgorčeve politiko. Za časa kratkega „interregnuma“, ko je Podgorec urejeval „Mir“, se je neki odlični koroški duhovnik napram nekemu rodoljubu odkrito izrazil, da večina njih sama ne odobrava Podgorčevih člankov in da je vse to le nekaj „začasnega.“ Značilno je, da se je Podgorec moral podpisati pod dotičnimi članki in da niti dr. Brejce ni hotel ali morda upal akceptirati Podgorčevih nazorov, temveč mu je marsikaj celo črtal. — Nasproti Podgorecu, ki išče zveze in zaslombe v prvi vrsti pri nemški kršč. socialni stranki, pa nekateri mlajši elementi iščejo zadnji čas čim ožjih stikov s kranjsko klerikalno stranko. Zadnji „vseslovenski katoliški shod“ v Ljubljani, katerega se koroški klerikalci vsled takratnih konfliktov s S. L. S. niso oficijalno udeležili, je sklenil, da se vsi slovensko-klerikalni elementi strnejo v jedno samo veliko stranko, v takozvano „Slovensko ljudsko stranko.“ Goriški klerikalci so to skoraj izvršili z ustanovitvijo goriške S. L. S., ali bolje z oficijalno izpremembo svoje firme; takisto tudi štajerski klerikalci z ustanovitvijo takozvane „Kmetske zveze.“ Za temi pridejo zdaj prvi koroški slovenski klerikalci. Pred kakim poldrugim letom se je vršil v Št. Jakobu v Rožu sestanek voditeljev slovenskih izobraževalnih društev na Koroškem, katerega se je udeležilo tudi več odličnih koroških duhovnikov. Sestanek je bil sklican v namen, da bi se osnovala osrednja zveza v Celovcu za vsa nepolitična slovenska društva na Koroškem in bi se v Celovcu osnovala tudi centralna knjižnica za govornike. Na tem sestanku se je pa ventiliralo tudi vprašanje, je li bi ne kazalo, da bi

slovenska društva na Koroškem vsled posebnih in bistveno od kranjskih različnih koroških razmer, obenem pa tudi kot nekako izvajanje konsekvence z ozirom na nepošteno postopanje kranjskih klerikalcev napram koroškim Slovencem izstopila iz kranjske krščanske socialne zveze.

To je bilo torej še pred poldrugim letom, ko se je še odkrito priznavalo in povdarjalo posebnost koroških razmer; takrat se je zaradi te „posebnosti“ hotela ustanoviti celo posebna šolska družba za Koroško, takozvana „Katoliška šolska družba za koroške Slovence.“

In zdaj? Nastopil je „Korošec“ z namenom, da ohrani Slovenstvu vse one elemente na Koroškem, ki se niso mogli več strinjati z „Mirovo“ politiko, ki se tudi na noben način niso hoteli več identificirati z „Mirovimi“ pristaši in je bila torej nevarnost, da jih s časom okupira nemška napredna stranka. „Korošec“ si je nadel izključno rodoljubno misijo. Koroški klerikalci pa so zdaj kar naenkrat opustili svoje mnenje o „posebnih koroških razmerah“, s čimur so hoteli prej očitno opravičevati pred nepoznavalci resničnih razmer samo svojo klerikalno politiko in tako preprečiti le količkaj naprednejši pokret. „Časi se izpreminjajo in mi z njimi.“ Ta prislovica se je kaj hitro uresničila glede „posebnih koroških razmer!“ Po toli kratkem času se je popolnoma pozabilo „izdajstvo“ kranjskih klerikalcev. Koroški klerikalci so se v bratski vzajemnosti z kranjskimi nekdanjimi „izdajalci“ brez daljših

„Kapucinarjeva kapica.“

Učitelj Kljukež, tih, vzoren mož, ki je bil, kakor so dejali njegovi učenci, po svoji zunanosti podoben sv. Miklavžu, je živel dolgočasno življenje. Zato se je kaj rad odzval povabilu postajenačelnika Vidmarja, ki ga je povabil, da praznujejo skupno predvečer njegovega godu. No, seveda je pripeljal učitelj Kljukež seboj tudi svojo boljšo polovico — ženo Marinko, ki je že tudi prekoralala pol stoletja na tej okrogli zemlji.

Gospod Vidmar je bil sicer od učitelja Kljukeža nekoliko mlajši, a tudi njegova glava je bila že posejana z belimi cveti in nagubano čelo se mu je raztegnilo tja do temena okrogle glave. Nasprotno pa je bila videti njegova soproga mnogo mlajša od učiteljeve, dasi se je seveda že tudi načelnica le še kakor v megli spominjala tistih z biseri posejanih Julijinih let. Imela je dve odrasli hčeri: osemnajstletno brinetko Loti in dvajsetletno Angelo. In ta „dar božji“, kakor ju je imenoval gospod Vidmar, je bil krasen. Petindvajsetletni postajniški asistent se skoraj ni mogel odločiti, ali bi bila lepša prva ali druga. Lepi sta bili namreč obe, obe ljubki in kadar sta priskakljali v pisarno, se je zazdelo asistentu Goričanu — da je prispela v pisarno vsa rožna pomlad...

Posebno mlajša Loti je mežikala s tistimi modrimi očmi kot zvezdice v jasni majski noči tam gori na baržunastem nebu...

V tako družbo je torej šel tisti večer učitelj Kljukež s svojo ženo. Sam Bog ve, kaj je premotilo njegovo sivo glavo, da se je spomnil po večerji ob rujnem Istrijancu svoje mladosti.

Zgodilo se je pa takole. Govorili so o zakonu in ljubezni. Nakrat je vzkliknila Loti:

„Ha-ha! Gospod učitelj nam mora povedati, kako se je prvič zaljubil!“

Loti je imela, kakor se je zdelo asistentu Goričanu, tisti večer dvajset gorečih škratov v svojih porednih očeh.

Učitelj Kljukež se je obližnil okoli ustnic, izpil kozarec „božjega“ in se nasmehnil.

„Zdi se mi, da je vse to že davno, kot da se je zgodilo pred sto leti. Pomislite, takrat mi je bilo okoli dvajset let, danes pa jih nosim že blizu šestdeset. Tudi se človek težko spominja vseh tistih besed, občutkov in misli, zato se mi zdi bolje, da molčim —“

„O, tako hitro pa ne boste gotovi!“ je posegla vmes tudi Angela. „Govorite! Prosim!“

In sivolasi Kljukež je moral pogledati v tisto dobo nazaj, ki je bila tako lepa, vsa s cvetjem posuta.

„No, dijak sem bil in kakor je to navada pri takih mladičih, — bil sem seveda za-

ljubljen,“ je pričel prav z istim glasom, kakor v šoli, kadar je razlagal kaj važnega. „Danes je sicer že tudi naše mladeništvo tako napredno, da se cinično smeje besedi „zaljubljenost“. Vsaj precej jih je takih, ali takrat, ko sem jaz vžival sladkost mladosti, je evela še poezija in upov smo imeli polne duše... Današnje dijaštvo je, bogami, brez pravih idealov: življenje se jim vidi pot gnusobe, propalosti, no, in po tem načelu tudi živijo. Socialisti, anarhisti, ateisti, vedi vrag, kaj se jim še vse blede po glavi! — Pride domu tak paglavec, in lastna mati se mu zdi „neumna butica, ki se ne zaveda življenja...“ Od zvezde do zvezde tavajo ti zbegani potniki, pljujejo na vse, kar je lepega in ne vidijo, da jim priletava pljunek nazaj v obraz, in tako obpljuvani stopijo potem med pošteno družbo, ki jo zaničujejo. Mladi starci! Cvetke brez vonja, a polno strupa!... Ni čuda, ako propadajo. — Vrag vzemi to mladost in vse njih temne bolne misli! Takrat pa smo bili drugačni — vsaj jaz. Gledal sem, da dobim čim preje primerno mesto, no, in seveda je usoda hotela, da sem zagledal nekoč dvoje lepih oči, kojih sem se v prvem hipu sicer skoraj prestrašil... a jih kmalu neizrečeno ljubil. Takrat sem bil zadnje leto na učiteljsku, a te lepe oči so sijale iz obrazka Slavice, hčerke moje gospodinje. Bilo je resnično lepo punče: temne oči in bogate kodre,

ceremonij vsedli k zeleni mizi, pač s hvale-vrednim namenom „reševati“ tužni Ko-rotan! O ironija! Kranjski klerikalci, ki se jih sleherni pravi koroški narodnjak spominja k večjemu z jezo in gnusom, čutijo na-enkrat potrebo, reševati koroške Slo-vence! Sestavil se je skoro skupni general-štab v obliki „krščansko socialne zveze“ in snuje se tudi „Kmetška zveza.“ S tem se je „Mirova“ stranka oficijalno pro-glasila kot jednakokrven privesek koruptne kranjske klerikalne stranke. Rubikon je prekoračen! S tem se je pa tudi za vse napredne koroške elemente položaj popolnoma izpremenil. V očeh koroških na-prednih rodoljubov „Mirova“ stranka ni in ne more več biti nič drugega nego korumpirano in teroristično kranjsko klerikalstvo, kateremu gre imenom dobre in poštene stvari neizogiben boj! Da bi se razmere mogle še kdaj ublažiti, za to po tem zadnjem koraku koroških kleri-kalcev ni več upanja. Kaka daljša „obzirnost in popustljivost“ bi bila povsem neutemeljena in bi škodovala ne samo naprednemu pokretu, temveč bi nič manj škodovala narodni stvari sploh. Za danes ne rečemo nič dru-zega, izrekamo samo željo, da bi se tudi na-predni koroški elementi v polni meri zave-dali svoje naloge. Klerikalni nadutosti in prepotentnosti treba pravočasno zastaviti pot. Gonja kakega dr. Ehrlicha proti vsakemu svo-bodnejšemu pojavu med celovškimi slovenskimi dijaki in drugi taki slučaji naj bodo napred-nim koroškim rodoljubom glasen me-mento, da mislijo ti ljudje stvari tirati do skrajnosti in bi bil odločen in odkrit na-stop vseh naprednih elementov le v inte-resu nadaljnjega razvoja koroškega Slovenstva. Po toči zvoniti bo prepozno!

Korotanski.

Reforma srednjih šol.

Nikjer nima konservativnost močnejših ko-renin kakor v šolstvu in ni ga daljšega in huj-šega boja, kakor boj za moderniziranje šole. Tradicija pri šolskem pouku je sila, ki so jo brezuspešno naskakovali že mnogokateri na-predni duhovi, in velikanskega truda je bilo treba, da se je v učne načrte in v metodiko zaneslo končno vendarle vsaj nekaj najnujnej-ših, času in potrebam primernih in s stališča praktične učne uspešnosti koristnih reform. Nikjer ni večji kult avtoritet, kakor pri šol-stvu, in ni brez povoda nastal izrek: „In verba magistri jurare“ (prisegati na besedo učitelja). Duh napredka pa je prodril končno tudi med konservativne šolnike, kajti glas ljudstva je postal sčasoma močnejši, kakor nepristopna av-

vitko telo in dvoje tako ljubkih majhnih nožic, kakoršnih še nisem videl do tedaj.

Slavka je imela osemnajst let — osemnajst nedolžnih Alojzijeveh let! K njej pa je zahajalo posebno takole ob nedeljah popoldne, ko je prebirala njena mati — moja gospodinja, v cerkvi rožni venec in molila za srečo svoje Slavke — mnogo tovarišic: same mlade, same lepe. V veliki sobi je bilo pravo bujno življenje...

Moj tovariš, ki je bil dve leti starejši od mene, in priznati moram — za dve leti pametnejši, to se pravi zvitejši, se je kmalu seznanil z vsemi temi gospicami in v nedeljo popoldne ga ni bilo spraviti nikamor. No, naposled je vpeljal tudi mene v ta dekljičji krog in že sem upal, da se uresničijo moje plahe želje, — da postanem kdaj lastnik tiste lepe, ljubkonežne Slavice.

Zabavali smo se prav nedolžno, kot smo bili nedolžni vsi, razun mojega tovariša jurista Milčeta. A vendar je bil ravno ta človek glava družbi in ako nam je postalo dolgčas, izmislil si je takoj kako modro. Nekoč je napravil tri-nožno mizico, ki naj bi služila za špiritizem. Ko je nastal mrak, smo morali položiti na tisto malo mizico vsi svojo desnico, in on je počel klicati duhove.

„Ti duh vsegavidni, vsegavedni, povej, ka-tera izmed gospic je najbolj zaljubljena! Ako

toritativnost okostenele in zastarele šole, ki je tičala z nosom pač globoko v knjigah, a se ni brigala za življenje.

Ljudska šola se je modernizirala bodisi glede učnega načrta, bodisi glede metodike, ter so današnje ljudske šole s svojim nazornim po-ukom, s svojimi ponazorili in učili visoko nad nekdanjim starokopitnim sistemom, pri katerem sta igrala palica in suhoparno učenje na pamet glavno vlogo. Gotovo pa niti današnja ljudska šola še ni na vrhuncu popolnosti, ker zahtevajo učni načrti še vedno preveč balasta od otrok. Treba bo ločiti med mladino, ki hoče dalje na srednjo šolo in med ono, ki izstopa iz 4. ali 5. razreda v življenje. Ljudska šola na kmetih in v mestu sta še danes povsem enaki, dasi je poklic kmetijskih otrok povsem drugačen od po-klica meščanskih (obrotnih, trgovskih, urad-niških i. dr.) otrok. Tu bo treba upoštevati namen pouka in delati razločke, kakor zahte-vajo specializacijo pouka že razne obrtne stroke za obrtne šolarje. Tudi ljudske šole bo torej še primerno reorganizirati in upoštevati stro-kovne potrebe pri izobrazbi mladine zlasti v višjih razredih. Vobče bo treba snovati speci-jalne strokovne šole kot nadaljevalnice 4. ali 5. razreda ljudske šole. O drugih (meščanskih, obrtnih) šolah ne bomo govorili, a tudi tu se že bavijo moderni napredni pedagogi z vpra-šanji, kako jih bo prilagoditi časovnim potreb-am in jih urediti tako, da si pridobe gojenci z dobro uspešno učno metodo v najkrajši dobi čim največjo strokovno in splošno izomiko. Vobče moramo namreč reči, da se doslej šolska doba ne krije s šolskimi uspehi, da se duševni napor otrok ter stroški staršev ne krijejo s kon-čnimi sadovi šol. Tega seveda niso krivi mar-ljivi učitelji, nego šolski predpisi in učni načrti, ki jim morajo biti zakon.

Te dni pa so prišle končno vendarle na vrsto tudi srednje šole ter se je v naučnem ministrstvu petdnevna anketa, sestavljena iz članov srednje- in višješolskega profesorstva ter naučnega ministrstva, bavila z vprašanji, kako bi se uredba in učni načrti srednjih šol refor-mirali, modernizirali. V petih dneh se seveda ne da mnogo doseči, zato so bile nade večje, kakor je uspeh. Toda veseli moramo biti, da se je podedovana konservativnost srednjih šol vsaj začela majati, da so se vsaj glavna pota najnujnejših preosnov odkrila in so se priznali vsaj najbolj kričeči nedostatki. Vse starokopit-nosti se torej še niso odpravile, a vrata srednjih šol so se modernizaciji vsaj za ped odprla, tako da piha sedaj v srednjeveško plesnjivost nov osvežujoč vetrec. Grščina in latinščina se ne odpravita in tudi matura se še pridrži.

Napredna pedagogika se odločno upira monopolu staroklasičnih — mrtvih, praktično nerabnih — jezikov ter zahteva modernih je-

trpi zelo na tej fizični... bolezni, privzdigni mizico enkrat, ako do obupa, pa dvakrat. Ka-tera torej!? — Emica, Slavica, Fanica, Milica — in pri Milici je dvignil Milče mizico dvakrat s pomočjo vsegavednega duha.

In tako v temi, pomislite! Roka se je do-tikala roke, mlada, žejna kri je žuborela po vseh žilah — o, da ste čuli tiste pritajene vzdihne... Da, ta navihani jurist!...

Tako smo sčasom postali pravi prijatelji in nekoč smo se končno celo pobratili. Bilo nas je vsega skupaj sedem: pet gospic, jurist Milče in moja strahopetnost.

Naposled smo se tistega špiritizma vendar naveličali, in Milče je nasvetoval za nadaljne nedeljske zabave — kapucinarjevo kapico.

„Da, da, Milče, to je fino, uh!...“ so za-žuborele vse hkratu, in mogočno je sedel pri-hodnjo nedeljo jurist Milče na mizo, mi vsi pa v lepi vrsti pred njega.

„Gospod kapucinar je izgubil kapico, — kdor jo je našel, naj jo da nazaj... ti, Mi-lica!“

„Jaz že ne, gospod kapucinar!“ se je mo-ralo odvrniti in pokazati na drugo. A seveda se je pri tem lahko zmotilo radi pravilnosti in hitrosti odgovarjanja. Vsakdo, kdor se je zmotil, je moral oddati gospodu kapucinarju — juristu Milčetu gotovo stvar in ni imel več pravice do

zikov, ki veliko lažje in hitreje posredujejo kul-turnost človeštva. Duh časa se obrača vedno bolj od antične kulture in njen vpliv se že jedva opaža v le redkih delih le redkih litera-tov. Za splošnost je mrtva antika brezpo-membna, dasi je vedno krasna. Nova doba pa zahteva novih živih idej, novih krasot, ki jih najde mladenič in mladenka le v moder. umet-niških delih. Le moderne ideje dajejo mlade-niču porabno direktivo za življenje, le moderna izobrazba je človeku neobhodno potrebna za vsakdanji kruh. Dijak, ki je imel v vseh raz-redih gimnazije v grščini in latinščini odliko, je vendarle neveden siromak poleg dijaka, ki govori in čita moderne jezike. Svojo živ-ljensko izobrazbo smo pridobili le s slovenščino in nemščino ter z drugimi živimi jeziki, od kla-sičnih jezikov pa so nam ostale le nekatere fraze in neljubi spomini na duhomorne šolske ure, v katerih smo se borili s slovnico in slo-varji! Vendar je anketa na Dunaju dosegla vsaj toliko, da se slovnični pouk klasičnih jezikov omeji ter da se bo poslej polagalo večjo vred-nost na čitanje klasikov. Soglasno se je tudi sklenilo, da se matura olajša, in sicer se zgodi to že letos. Izpremeni se deloma tudi učna metoda, kar bo s starimi profesorji jako težko, razbremenilo se bo mladino v raznih predmetih in se reformira discipli-narno, doslej jako absolutistično postopanje. Osnuje se nov tip srednje šole brez grščine; na tej šoli se bo učila še latinščina, a poučevali se bodo tudi moderni jeziki ter se poglobi praktični pouk v realijah. Pri maturi se odpravijo pismene naloge (prevodi iz živih jezikov v grščino in latinščino) ter se izpremeni suhoparno izpraševanje bolj v živahen razgo-vor, ki poda splošno sliko dijakovega znanja. Specialna vprašanja se ne bodo stavljala in detajlno znanje se ne bo zahtevalo več. Začetek je torej storjen. Gotovo pa ne ostane pri dose-danjih reformah, nego se polagoma vendarle doseže, da postane šola resnična učiteljica za življenje. Ako hodi mladenič 5 let v ljudsko in še 8 let v srednjo šolo, se pač more zahtevati, da pride po 13 letih pouka v živ-ljenje kot izobražen modern človek, ne pa kot doslej — negodno, pravil, paragrafov, števil-k in imen polno bitje brez življenskega obzorja.

F. Š.

Politične vesti.

Avstrijska zunanja politika. V pone-deljek je podal minister baron Aehrenthal svoje poročilo o zunanji politiki naše države. Poro-čilo je izredno popolno in se dotika tudi raz-merja naše Avstroogrške z Ameriko in celo z Japonsko. Povsod vladaajo najboljšje prijateljske zveze in je svetovni mir utrjen, ker si žele

igre. Ko smo to pravico slednjič izgubili vsi, se je pričela sodba: vsakdo, kogar je bila do-tična stvar, ki jo je imel kapucinar v žepu, je dobil oziroma dobila po njegovem treznem so-dnijskem mnenju zaslužen kazni. Od početka so bile lahke: poklekalo se je na tla, hodilo po čašo vode i. t. d. Pozneje pa je pretkani jurist Milče že zapovedoval gospicam poljubo-vati se med seboj, kar je bilo kaj prijetno gle-dati.

„O, da bi ga hotela dati Slavka meni!“ sem si zaželel mnogokrat in milo sem pogledal vsemogočnega sodnika Milčeta. Ta me je brž razumel, a me ni hotel uslišati. Menda prava ura še ni prišla, dasi je morala biti že jako blizu. Bože, tistih poljubčkov, ki so pokali med punčikami v somraku, in tistega krohota vraž-jega jurista menda res nikoli ne bom pozabil!

Tako smo se torej ob „kapucinarjevi ka-pici“ in drugih igrah shajali vsako nedeljsko popoldne in Milče je za kazni že napovedal gospicam poljubčke njemu in meni na čelo, ki so pokali kot zamaški šampanjk.

„Le počakaj, ti svetopisemski bratec,“ mi je dejal neke nedelje, ko je bil zunaj pust dan in je bil ob najino okno dolgočasen dež. „Ti si še vedno nekam plah, vrag te tudi vzemi; ali ne vidiš, da komaj čakajo, kdaj napovem ob-jeme in poljubčke na usta, ne samo na čelo?“

miru vse države. Razmerje med Italijo in našo državo je postalo pristranejšje, zmanjšalo se je tudi nasprotstvo, ki ga je med ljudstvom gojila neka stranka proti naši državi, dasi ni izginilo docela. Da sta Tittoni in Aehrenthal prijatelja, vsakdo rad verjame; da pa je med italijanskim ljudstvom velika Avstriji sovražna in vedno hujskajoča stranka, je znano. Ta stranka ima svoje pomagače celo v naši državi. Prijateljstvo med Rusijo in našo državo se je izkazalo zlasti glede na reformno delo na Balkanu. Turška uprava je zdaj boljša, toda reformno akcijo kvarijo kristjani, ki se boje, da imajo tuje države osvojevalne nakane. Grki, Bolgari in Srbi nastopajo nasilno, da bi povečali svoje narodno in cerkveno posestno stanje. Medsebojno klanje kristjanov in brezdelnost Turčije sta kriva uničevalnega boja na Balkanu. Letos se reformira tudi pravosodje. Napredek pa je možen le, ako bodo velevlasti podpirale Turčijo in balkanske države. Ako se to ne zgodi, se bodo reforme izjalovile na škodo kristjanov, ki so v mnogih krajih v manjšini. Iz vsega Aehrenthalovega govora glede Balkana je očitno, da je malo upanja na uspeh. Balkanske države so ljubosumne druga na drugo, med njimi ni odkritosrčnosti, v narodu nobenega smisla za mir in red. Tu vlada čisto orijentalne razmere, v katerih se proslavljajo tolovajske čete lenuških potepuhov za narodne junake! Smešnotragičen šovinizem se je globoko zajedel zlasti med mladino, ki vidi v „junakovanju“ največjo čast in najsvetejšo narodno dolžnost. Krvna osveta je zopet oživila in Bolgari more Srbe, Srbi Bolgare, Grki Bolgare in Srbe, Turki pa uničujejo Srbe, Bolgare in Grke. Tako se klatijo maščevalne čete „junakov“ po Makedoniji ter se koljejo med sabo. Aehrenthal je naglašal, da ne zasleduje Avstro-Ogrska nobene osvojevalne politike na Balkanu ter da je naša misija povsem kulturna in gospodarska. Sklenejo se trgovske zveze s Srbijo, Rumunijo, Črnogoro in z Grško. Z zgradbo vzhodnje železnice do turške in srbske meje smo zgradili temelj nadaljnjega prometnega razvoja na Balkanu. Upati je, da dovoli sultan zgraditi železnico do Mitrovice, s čimer se odpre zveza Bosni z Egejskim in Srednjezemskim morjem. Kmalu dobimo direktno zvezo Dunaj-Pešta-Sarajevo-Atene-Pirej. Iz Kotora se zgradi železniška zveza s Črnogoro. Da pa se ohrani svetovni mir in da se more razvijati trgovina in obrt, treba imeti močno roko; zato naj se dovolijo zahteve vojne in vojnomoarniške uprave.

V proračunskem odseku je poslanec dr. Korošec prav umestno kritikoval hujskajoče delovanje nemškega ministra krajana Peschke, ki je 27. t. m. v Gradcu ščuval proti Jugoslovanom in Čehom ter je navduševal nem-

ške uradnike, naj se gibljejo nacionalno, t. j. naj zatirajo slovenske narodne in jezikovne pravice na Štajerskem. Peschka agitira za „Schulverein“ in „Südmarko“ ter pospešuje narodno nestrpnost. Dr. Korošec je tudi zahteval slovenske uradne liste in ustanovitve filijalke korespondenčne pisarne v Ljubljani, ker poroča dunajski korespondenčni biro pristransko in čisto v nemškem duhu. Ministrski predsednik Beck pa je dejal, da hoče doseči narodno spravo od stopnje do stopnje, od dežele do dežele ter je svaril državno uradništvo, naj se ne vtika v aktivno politiko. Tako sta si Peschka in Beck v laseh. Peschka hujska uradništvo k politični agitaciji, Beck pa uradništvo podi med akte.

Iz Hrvatske. Kakor javlja Reški „Novi List“, pripravlja baron Rauch novo naredbo, glasom katere se ustanovi 8 novih madjarskih šol, in sicer v Bedeniku, Bardeniku, Irigu, Sipiku, Marineih, Platičevu, Šatrnica in v Vladislavcih. — Ban se že pripravlja, da se čimprej spoznajo uspehi „železne roke“. Prvi poizkusi te železne vlade so že storjeni. Novi višji župan ogulinski Gavranč je prepovedal v Sušaku kolportajo in podrobno razprodajo Supilovega „Novega Lista“. — Iz Požege pa poročajo, da se bo proti 12 osebam, ki so se udeležile demonstracije proti novemu županu Junkoviču, postopalo strogo sodnijsko. Rauch hoče torej posnemati Khuena! Pa se bo opekeli! — Volilno gibanje je na Hrvatskem prav živahno. Koalijske stranke — stranka prava, samostojni Srbi in samostojni Kulmerjev klub so že postavile svoje kandidate. V Kulmerjevem klubu kandidirajo razun Kulmerja samega še člani bivše koalijske vlade: Vlad. Nikolič, dr. Roje, dr. Badaj, dr. Šime Mazzura, pisatelj Ljuba Babić-Gjalski, prof. Vrbanič in bar. Rajačić. Stranka prava je imenovala doslej 31 kandidatov, a jih obeta še 9. — Vladni kandidati pa bodo pač srbska radikalna stranka, ker je naročil baron Rauch velikim županom slavonskim, naj prav posebno podpirajo kandidate te stranke. — Srbski radikali so postali docela Rauchovi oprode in imenovali doslej 17 kandidatov, skoraj samo za slavonske okraje. — Tomašičevo madjaroško skupino, ki ima tudi že svoje kandidate, bodo seveda tudi podpirali vladni organi. Boj bo hud kakor še nikoli.

Madjarska na delu. Poslanec Supilo je odkril na političnem shodu v Zagrebu načrt madjarske vlade, odcepiti bakarski okraj pri Reki od Hrvatske in ga priklopiti Madjarski. Že lansko leto je hotel pridobiti ministr. predsednik dr. Wekerle Supila za ta tajni vladni načrt. Zidali bi v Bakru veliko ladjedelnico — ker na Reki za to ni prostora. V to svrhu pa bi se moral Bakar z vsem okrajem priklo-

piti Reki in s tem — Ogrski. Ako ta načrt ne bi bil izvedljiv, pa naj bi dali Hrvatje bakarski okraj Madjarom „v najem“ za 99 let. Seveda so hrv. delegati ta vladni načrt ogrčeni zavrnili, na kar so odgovorili Madjari z znano železničarsko pragmatiko in s strmoglavljenjem hrvatske narodne vlade.

Madjarska kulturna politika. Ubogi Slovaki nimajo nobene srednje šole in njih kulturo davijo Madjari z železno pestjo. Madjari pa hočejo vendarle veljati za modern kulturen narod. Zdaj hočejo imeti celo že III. madjarsko univerzo in sicer v Segedinu. Nedavno je prišla deputacija 100 Segedincev k ministroma Wekerlu in Apponyiju ter dokazovala, da je tretja madjarska univerza nujna državna potreba. Ministra sta obljubila vse in nista deputaciji povedala, da je na Madjarskem danes še vedno 41% nad 6 let starih oseb analfabetov, da l. 1907 celi 593.103 otroci niso zahajali v nobeno šolo, ker teh ljudskih šol sploh ni ter da je bilo samo v Segedinu 3187 šoloobveznih otrok brez poduka. Madjari nimajo torej niti najpotrebnejših ljudskih šol, a dobe 3. univerzo. Slovenci pa niti pol univerze ne morejo dobiti, dasi hočejo plačati njeno ustanovitev in vzdrževanje poslopja sami! Taka je pravica.

Štajersko.

Slovenske občine za svoje pravice. Kakor na Koroškem, bijejo tudi Slovenci na Spod. Štajerskem hude boje za svoje jezikovne pravice. Kakor vsako leto, je razposlalo tudi letos celjsko okrajno glavarstvo na vse občine brez izjeme samonemške tiskovine, ki naj bi jih župani vrnili izpolnjene do 12. jan. Občina Kokarje je že pred dvema letoma zahtevala slovenske ali vsaj dvojezične tiskovine, glavarstvo pa je odgovorilo, da nima takih tiskovin, kar pa ni nikak izgovor. Kajti dolžnost glavarstva je, preskrbeti slovenskim občinam slovenske tiskovine. To je naglašala občina Kokarje v svojih protestih ter pošilja njen župan samonemške tiskovine c. kr. ministrstvu za notranje zadeve v prestavo, odkoder se navadno — ne vrnejo. Ako ga politična oblast priganja, naj zadevo reši, jej kratkomalo naznani, kako je postopal ter da hoče stvar takoj rešiti, ko dobi prevod nemških tiskovin. Tako odločno postopanje je povsem pravilno. Na ta način bosta prišli glavarstvo in ministerstvo do spoznanja, da morajo biti v si drž. in dež. uradniki na Spod. Štajerskem večji slovenskega jezika ter bosta morali — dasi prisiljeni — priznati, da je docela pravična, poštena in samoobsebi umljiva zahteva slovenskih občin po slovenskem uradovanju.

Poraz naprednjakov na Štajerskem. Vsakomur nepričakovano je zmagal klerikalni

— Hej, kako bodeš še poljubljaj pri „kapucinjarjevi kapici“ to Slavico!...“

In zasmel se je z bobnečim basom, ki je v mojem srcu tako odmeval.

„Ali storiš to že danes?“ —

Bila je nedelja in ravno dan njegovega godu — zato je bil pogledal nekoliko preveč v kozarec. Bil je izredno vesel in poreden.

„Še danes, danes! Le pripravi se, da ne bodeš trepetal kakor kaka petošolska jetika...“

In prišle so punčke popoldne kakor navadno. Proti mraku smo počeli iskati „kapucinjarjevo kapico.“ Meni je bilo nekam težko v srcu, tresel sem se po vsem telesu, bogve zakaj — nekaj sem slutil strahoma... a vendar so me obhajale sladke misli... Milčetu pa so gorele oči kot dvoje razpaljenih bakelj in čuden nasmeš mu je igral okoli usten.

„Drage, sladke punčike!“ je pričel z globokim, resnim glasom in sedel kot navadno na mizo, ker igra se je imela pričeti. „Danes je dan mojega godu in hvala vam še enkrat za vse častitke, ki ste mi jih izrekle. — A to še ni dovolj, ker obljubiti mi morate, da izvršite nocoj vsako kazen, ki vam jo naročim!“

„Gotovo, gotovo, vsako!...“ so mu pritrdile vse in pet kodrastih glav se je zahihitalo v težkem pričakovanju.

„Dobro! Verujem vam in upam, da dane obljube ne prelomite, sicer je — častna beseda — končano naše prijateljstvo. Torej vsako kazen!“

Meni je tolklo srce po vsem telesu, celo v grlu sem ga čutil, in Slavka, ki je sedela poleg mene, me je vprašala dvakrat, čemu se tresem.

Kmalu so bile pobrane vse stvari in jurist Milče je napovedal prvo kazen.

„Gospica Milica mora iti z menoj v stransko sobo, da ji nekaj povem!...“ se je glasila in vstala sta in odšla. Kaj ji je povedal tam notri, še danes ne vem, a to vem, da je dobival odsihdob Milče od Milice pisma, ki so se vedno končala: ... s tisočerimi poljubčki.

„Sedaj druga kazen!“ se je izvilo juristu Milčetu mogočno. „Naša pridkana Slavica mora pustiti, da jo poljubi naš Kljukež na — usta!“

Jaz sem sicer vztrepetal že pri imenu Slavke, a ko sem začul — usta — sem resnično padel raz stol. Bilo je, kot da je butila v me topova krogla in čul sem le glas Milice:

„Da, da, Slavka! Moraš pustiti, tudi jaz sem morala ubogati!“

„Ne, tega ne morem,“ je vzkliknila Slavka, a hočeš nočeš, juristu Milčetu so pritrdile vse.

Slavica se je slednjič vendar udala in mi namignila v drugo sobo. Da ste vidli tisti

drhteči, zardeli obrazek, ko je stala pred menoj! Mrak je bil — midva sama — oba mlada, oba neumna...“

„Že dovolj! Tiho, gospod učitelj!“ je viknila Angela, med tem ko so vsi z radovednostjo poslušali, kako da se konča učiteljeva povest.

„Le naprej!“ se je zakrohotal asistent Goričan in obraz mu je rdel od smeha.

„Nič več!“ je smehljal prepovedala Loti in pogledala asistenta po strani, a v tem pogledu ni bilo nikake jeze, nikakega sramu, ampak polno deklirane radovednosti.

„No, povej, ali si jo poljubil?“ ga je prašal postajenačelnik in mu nalil kupico.

„O, in še kako!...“ se je zasmel učitelj.

„Kje pa je sedaj tista Slavka?“ ga je prašal asistent.

„Kje?“ se je nasmehnil učitelj. „Tu ob moji strani sedi in moja ženica je že več ko trideset let!“

„Ali vi, gospa, ste vendar Marinka!“ sta se začudili Loti in Angela.

„Da, sedaj, a takrat, v tistih lepih letih sem si sama nadela ime Slavka, ker se mi je zdelo lepše!“

„He-he!“ se je zasmejala celo omizje, in gospa Marinka — nekdanja Slavka je po dolgih

kandidat Fr. Terglav v borbi za dr. Dečkov deželnozborski mandat. Klerikalci sami niso tega pričakovali. Toda poraza niso prinesli naprednjakom klerikalci, nego so ga zakrivili na prednjaki sami, ker se volitve niso dovolj udeležili. V savinjski dolini je ostalo 500 volilcev Zdolškovih doma! Ta škandalozna brezbržnost se je maščevala. Klerikalci so v lastno presenečenje zmagali ter se zdaj rogajo zaspanim naprednjakom. Seveda imajo klerikalci fanatske agitatorje v duhovščini in po vrhu še mnogo denarja, naprednjakom pa nedostaja obeh. Mlada narodna stranka pa pojde že v kratkem s podvojeno silo v boj za zdaj izgubljeni mandat.

Iz Gornjegrajskega okraja. (Dopis). „Slovenski Gospodar“ je v 3. številu letošnjega leta prinesel dopis o okrajnih volitvah v Gornjemgradu. Dopisnik pravi, da je načelnik okrajnega zastopa hud nasprotnik kmečke zveze in velik prijatelj Nemcev. Kdo je pa pripomogel temu načelniku do izvolitve? Ali ga niso volili vsi Savinčanje klerikalci in naši odpadniki, ki mislijo, da kadar Šarb umrje, bo vseh dni konec? Tudi obžaluje dopisnik, da se ni dogledalo sporazumljenja. To pritrjujem dopisniku, ker le na podlagi kompromisa bi prišli res za okraj vneti zastopniki v zastop. Tako pa sili vsak svoje noter, čeravno so prepričani, da ne bodo delali za korist okraja. Pa kaj je to vse klerikalcem mar! Samo da spravijo tiste naprej, kateri so na klerikalnem receptu zapisani, ali je potem dober gospodar ali slab, ali je Nemec ali Slovenec, vse to jim je pač deveta briga. Čudno je pa vendar to: 6 let je že bil ta načelnik, pa še zdaj so ga hoteli imeti! Naenkrat pa niso ž njim zadovoljni. Kaj, ali res tako slabo poznate ljudi? Obžalujem vas, da niste že poprej vedeli, da drži z Nemei. Ali ste mislili, da res tako dobro gospodari? Pravite, da ima okraj 70% doklade, in da je to veliko. Jaz pa vam povem, da še s temi ne bodete shajali! Torej le tako naprej, enkrat bodo tudi slepci izpregledali.

Koroško.

Kvišku srca in v boj naprej! „Mir“ piše: „Zmaga občine Sele je popolna in iz srca ji čestita na tem uspehu ves slovenski narod. Sad tega uspeha pa bo uživala vsa slovenska Koroška, kajti sedaj je led prebit in na široko so se odprla vrata slovenskemu jeziku tudi v deželni zbor. Po pravici in s ponosom se veselimo sijajnih uspehov in zmag, ki so glasne, nepodkupljive priče neumornega, res pravega narodnega dela naših voditeljev in somišljenikov. Ti uspehi pa nas ne smejo premotiti in vspavati, temveč biti

letih zaradi mladostnega greha zopet enkrat zardela, a ta rdečica je bila ista kakor takrat, ko se je dala poljubiti prvič na usta zaradi kapucinarjeve kapice...

Josip Premk.

Gospod Seljak.

Povest. Spisal Ivan Lah.

(Dalje.)

III.

Čez nekaj dni sem obiskal gospoda Seljaka. Njegov dom je stal ob porobku gričevja. Vse je kazalo, da je bila nekdanja grajska pristava. Kraj in okolica sta lahko očarala vsakega prijatelja prirodne lepote. Po dolini ob gričih je v veselih skokih šumela Krka, ob njej so klopotali mlini in šumele so žage ob vodi. Dolina je bila v tem kraju stisnjena, a tja proti vzhodu se je razširila v travnike in polja. Pristava je bila obsajena z visokimi orehi in krog nje so stala gospodarska poslopja. Z vrha poti se je nutil lep razgled po dolini, po reki in po bližnjih in daljnih gričih. Nekaj globov je letalo po strehah okoli pristave, po orehih so se podili kričeči vrabci. Na dvorišču je pel petelin, okoli pa je vodil gosjak celo vrsto gosij, na plotu je kričal pav in puran je pasel celo čredo pur na travi pod lipo. Vse to

nam morajo bodrilo k novemu delu, k novim uspehom, dokler ne zasiže dan, ko bode tudi koroški Slovenec na svoji zemlji svoj gospod! — Ne bomo preiskovali, kakšne so bile žrtve „Mirovih“ somišljenikov pri teh lepih novih zmagah na Koroškem. Veselimo se le, da je zmagovita tudi na Koroškem vzlic nedavnemu „Mirovem“ uspavanju narodna ideja. Veselimo se novih, neznanih melodij v „Miru“ ter se nadajamo, da jim ostane poslej zvest. Koroški Slovenci naj ne bodo obesek kranjske klerikalne stranke, nego naj žive svoje lastno narodno radikalno in v vsakem oziru napredno življenje. Narodna radikalnost slavi sedaj v Slovencih na Koroškem lepe uspehe in jih bo slavila še nadalje, ako je ne uspava zopet narodno brezbržni klerikalizem, ki bi bil Korošcem največja narodna nesreča. Slava koroškim zavednim narodnjakom! Kvišku, slovenska srca, in naprej v boj!

Celovski „Mir“ se je v zadnji svoji številki kar dvakrat zakadil v „Naš list.“ Videti je, da ga silno speče vsaka beležka, ki jo prinesemo o klerikalni brezdomovinski politiki. A ker nam „Mir“ ne more drugače blizu, izrablja tiskarske napake (zamenjane črke) ter nam očita, da posnemamo „Bauernzeitung“, ki je pa niti ne poznamo. Polemika „Mira“ je čisto liguorijanska, zavita in neodkrita; zato pa tudi priporoča sv. A. M. Liguorija „Pravo nevesto Kristusovo“. To njegovo priporočilo narodno ničvredne knjige je le nov dokaz, da je „Miru“ predvsem za nebesa, skrb za narod pa postranski posel. In le to grajamo. V par mesecih je izpremenil „Mir“ že trikrat urednika. Ako bo poslej narodnejši, ga bomo radi pohvalili, sicer pa se ne damo terorizirati. Koroški listi morajo biti predvsem narodni, koroške sloven. šole morajo biti predvsem narodne, Korošci morajo imeti narodne voditelje! Le to je naša želja, in če nam „Mir“ ugovarja, je to dokaz, da je zgrešil svoj namen docela.

Nesreča na Vrbskem jezeru. V Vrbskem jezeru je vtonil znani doktor Hock iz Beljaka. Bil je hud Vsenemec, a kot zdravnik vendar dober človek.

Primorsko.

Strah pred Slovenci. Goriški občinski svet ima uprav obupen strah, da bi se število slovenskih hišnih posestnikov, slovenskih obrtnikov in trgovcev v Gorici pomnožilo. Da bi to nesrečo odvrnil, je goriški občinski svet začel naravnost lahkomišelnost razsipati denar goriške občine ter ga zapravlja v politične in strankarske namene. Iz mestnih sredstev je začel

je naredilo prijeten vtisk veleposestnikovega dvorišča.

V nekem kotu se je vzbudil Sir in mi je prihitel nasproti ter me pozdravljaj kot znanca. Stegnil se je na dolgo in pokazal jezik, potem pa se je dostojno, kot gospodar dvorišča, vvrstil poleg mene, da spremi gosta... Stara dekla je stekla preplašena čez dvorišče v kuhinjo, v veži se je začul zvonček — in par trenutkov potem je stopil na prag sam gospod Seljak z veselimi, prijaznimi obrazom.

„Zelo me veseli, zelo“... je ponavljaj.

Za njim se je prikazal človek petdesetih let, s črno brado in lepo navihanimi brkami. Njegov obraz je bil resen, da bi si skoraj ne mogel misliti smeha na njem. Na glavi je imel neke vrste čepico in ko se je odkril, se je pokazala lepa frizura nekoliko kodrastih las. Vse njegovo vedenje je kazalo nekdanjega kavalirja.

„Moj brat Hugo, major v pokoju.“

Podal mi je roko, priklonil se je in lice se mu je za trenutek nasmehnulo.

„Imam čast,“ je rekel z nekakim osornim, prisiljeno prijaznim glasom, ki je popolnoma soglašal z resnim izrazom njegovega lica.

Ko smo stopili v vežo, je po veži donela pesem. Bil je krasen precej močan ženski glas in pod oboki je doneče odmevala vesela pesem:

goriški obč. svet gospodarsko političen boj, ki mora privedi Gorico do poloma, ako se bo ta vratolomni boj nadaljeval. Mesto je kupilo in visoko preplačalo že celo vrsto hiš iz edinega razloga, ker se je balo, da bi prišle tiste hiše v posest kakega Slovenca. Seveda izrabljajo Goričani ta magistratni strah v svojo korist. Tak goriški Lah se pogaja najprej s Slovencem in dožene najvišjo kupno ceno; ko je treba pogodbo le še podpisati, teče Lah k obč. svetnikom ter jih opozori na „nevarnost.“ In goriški obč. svet se zbere mahoma, če treba, celo ponoči, ter sklone Slovence kupčijo pokvariti. Seveda mora Gorica zato že itak drago hišo še visoko preplačati. Tako plača Gorica 5000 do 40.000 K več, kakor je bilo s Slovenci že dogovorjeno, samo da reši posestva italijanstvu. Ljubljanski župan je hotel kupiti v ulici Dogana Ritterjevo palačo, a goriški obč. svet je kupil palačo kar čez noč in jo preplačal za velikansko svoto; ljubljanski trgovec K. Meglič je hotel kupiti Pavletigovo hišo v Gospodski ul., a goriški obč. svet je ponudil 15.000 K več ter je sklenil pogodbo — ob 2½ zjutraj! Takih slučajev navaja „Soča“ dolgo vrsto. Slovenski goriški meščani so vložili na goriški deželni odbor protest proti takemu zapravljanju občinskega denarja in proti novemu obremenjenju goriških davkoplačevalcev. Protest ostane bržčas brezuspešen, a Slovenci morajo najti nova pota, da prekrižajo sedanje postopanje goriškega obč. sveta. Treba bo večje previdnosti, molčečnosti in posredovalcev.

„Zastopniki ljudske volje.“ Klerikalna stranka na Goriškem je postavila kot „zastopnike ljudske volje“ in zagovornike goriških kmetov iz „njih srede“: za splošno kurijo advokata dr. Pavletiča, zdravnika dr. Breclja in sodnega svetnika Fona. Za kmetiške občine v goriški okolici: profesorja Berbuča, veleposestnika Klančiča in upokojenega nadučitelja Zego. Za kmetijske občine v Gorah: semeniškega profesorja dr. A. Gregorčiča in geometra Lapajna. To so goriški kmetje, ki naj bi v dež. zboru zastopali ljudsko voljo!

Kranjsko.

Napredni slov. deželnozborski kandidatje. 2. febr. t. l. se vrši v Ljubljani shod zaupnih mož narodnonapredne stranke. Vabila se že razpošiljajo. Nato se začne volilna agitacija. Dr. Tavčar in dr. Triller prirediti v Ljubljani več volilnih shodov, notar Iv. Plantan v Novem mestu in na Dolenjskem, dr. J. Vilfan v Kamniku, Radoljici in drugod, g. E. Gangl v Idriji, C. Pirc pa v Šk. Loki in Kranju.

„Očka me kregajo,
mamca me tepejo,
jaz pa ne maram nič...“

Glas je mahoma utihnil, kot da je zadnja beseda ostala v grlu od straha...

„No, Silva — vedno poje“... je rekel gospod Seljak. Nasproti nam je priletela deklica sedemnajstih let, obstala je pri vratih, prišla se je za kljuko in zardela do ušes. Krasna je bila v tem trenutku. Oči so žarele v tisti otroški rdečici, sramežljivo je povesila obraz in na usta ji je že silil smeh.

„Moja hčerka, Silva,“ je rekel gospod Seljak. Podala mi je belo roko, pogledala je otroško in se nasmejala, potem pa si je popravila z roko zlatorumene lase na čelu.

„Stopimo v sobo, prosim,“ je vabil gospod Seljak. Vstopili smo, in Silva je ostala pri vratih in gledala za nami.

Nenadno je bilo to srečanje in me je pretreslo in za trenutek zmotilo. Različne misli, lepe in vabljive pridejo v takih trenutkih mladim ljudem v glavo in vsi lepi romani, kar so jih čitali in kar se jih je kdaj sanjalo v mladi duši, pridejo na misel.

„Silva, prinesi vina!“ je velel gospod Seljak. „Taka je vedno, poje in veseli se, otrok je, cel otrok,“ je pravil potem ves srečen in ponosen.

Slovenska gospodarska stranka je postavila na javnem shodu v nedeljo, dne 26. t. m. v Ribnici za kandidata kočevsko-ribniško-velikolaškega volilnega okraja g. Ivana Rusa in g. Ignacija Merharja. Shod je sklenil tudi štiri resolucije, v katerih pravi, da odločuj kmet sam glede svojih pravic in koristi, da obsoja vsako obstrukcijo v dežel. zboru, da podpiraj dežela izdatneje kmetско gospodarstvo ter da naj se vvede splošna in enaka volilna pravica za deželni zbor.

Baron Teodor Schwarz. Kranjski deželni predsednik je postal kar čez noč baron. Zakaj? — čemu? Vrag vedi! Živ krst ne pozna Schwarzovih zaslug za Kranjsko, da, celo na Tirolskem ne vedo o kakšnih posebnih zaslugah Schwarzovih. Urad deželne vlade ni postal vzornejši, kakor je bil pod Heinom, deželni zbor ni mogel delovati, volilna reforma se ni dognala, socialne in kulturne razmere v deželi se niso nič izboljšale, — zakaj je torej postal Schwarz baron? Kje so njegove velike odlične dela, kje njegove zasluge? Ali je morda izredna zasluga Schwarzovo poročilo, da je preveč vladnih slovenskih uradnikov? Ali je njegova izredna zasluga nemška gimnazija v Ljubljani? Ali je njegova zasluga politična zveza slovenskih klerikalcev z Nemci? Niti uradna „Laib. Zeitung“ ne ve povedati, zakaj je dobil Schwarz baronstvo. Pravijo pa, da pojde Schwarz zdaj kmalu v pokoj, ker je čakal le še odlike. Če je to resnica, potem se celo mi veselimo Schwarzovega novospočenega baronstva ter kličemo iz dna srca: Čestitamo in — srečno pot!

Celoten zelot! Pa so res tiči pri „Slovenecu“. Polemizirajo kakor tista jezična trmoglavka v vodi, ki je še izpod vode kazala s prstom, da se trava striže, striže, striže, ne pa kosi. „Slovenčevci“ pa se poslužujejo celo falzifikata, iztrgajo iz daljšega stavka besedo, pa dokažejo ž njo, kar hočejo. Včasih pa jim zadošča celo ena sama črka, da nasprotnika „pobijejo“. Ena sama črka zadošča, pa te morejo spraviti na vislice. V zadnji sobotni številki „Slovenca“ pa so dokazali ti poštenjaki svojo velikansko spretnost tudi proti nam. Mi smo namreč pisali, da naj se ponatisnejo Gregorčičeve pesmi I. in II. zvezka poezij ter vse njegove nezbrane, po raznih listih in knjigah razgubljene in pa še ne objavljene pesmi skupno pod naslovom zbrane Gregorčičeve pesmi. Glede „Predsmrtnic“ smo pisali, da so zase celotne, torej celota sase in jih zato ni treba ponatiskavati. Mislili smo tudi, da „Predsmrtnice“ ne spadajo v skupno knjigo „Poezij“, in končno so izšle „Predsmrtnice“ šele nedavno, medtem ko sta I. in II. zvezek „Poezij“ že pošla. A kaj je storil „Slovenec“? Falzificiral je našo besedo „celotne“ v „zelotne“! Mi smo torej —

Za hip sem bil nekoliko zamišljen in zdelo se mi je, da se vidi moja zadrega, kajti major Hugon se je čudno nasmehnil.

Šli smo skozi „lovsko sobo“, napolnjeno z različnimi puškami in lovskimi noži po stenah. Sredi njih so viseli rogovi jelenov in srnjakov. V kotu je sedel divji petelin na leseni rogovi. Vse je kazalo starinsko, omlajeno srednjeveško lice.

Sedli smo in začeli pogovor o lovu. Silva je prišla takoj za nami z vinom in gospod Seljak je jel točiti, vmes pa je govoril:

„To je dolenski šega in navada. S evičkom se mora vsprejeti gosta. Malo kisel je, a zdrav bolj od ambrozije. Dobrega so nam obrodile lani gorice. Za zdravje nič boljšega, za sree nič veselejšega.“

Tudi major Hugo ni bil, kot se je zdelo s početka, molčeč človek. Govoril je mnogo in vse le resno. Nekaj trdega je bilo v vsem njegovem govorjenju, tudi ko se je potrudil, biti naravnost ljubezniv. V vsem je bil mnogo različen od svojega brata, v nazorih pa sta se vjemala popolnoma. Mešal je rad med govor nemško in sploh rabil mnogo tuje besede, navadne fraze pa je rad ponavljal po francosko. Silva je prihajala v sobo in odšla vselej hitro zopet ven. Smehljala se je ves čas in se ustavljala meni nasproti. Napolnila je mizo z raz-

trdi „Slovenec“ — imenovali Gregorčiča zelota in mi smo odbodili njegove „Predsmrtnice“ kot zelotske! In ker smo to storili, smo tako „neumno pisali, kakor bi plesala kokoš po papirju.“ Tako znajo polemizirati „Slovenčevci“. Izpremenili so nam le eno črkico, in mi visimo na vrvi. Tužna nam majka! Mi, ki ne znamo polemizirati na tak način, pa vendarle mislimo, da zasluži pisatelj tiste notice v „Slovenecu“ častni naslov: celoten zelot.

Nova uspeha župana Hribarja. Ljubljana se more veseliti dveh novih uspehov svojega župana. Mestna občina je postala lastnica obširnega in v središču mesta ležečega zemljišča starega vojaškega preskrbovališča. Razsežno zemljišče se parcelira in regulira ter izpremeni v stavbišča za nove velike in krasne stavbe. Svet med Dunajsko in Franc Jožefovo cesto ter med Tomanovo in Kolizejsko ulico je najlepši stavbni prostor za modern hotel, veliko bančno poslopje ter za razne privatne večnadstropne hiše. S tem se odpravi iz srede mesta neukusno zidovje bivše vojaške bolnice in voj. provijantnega poslopja ter vzraste na njegovem prostoru najmodernejši del mesta. Akcijo za ta uspeh je vodil župan Hribar od potresnega leta (ko je bil še obč. svetnik) doslej. Drugi uspeh pa je pridobitev tehničnih delavnic držav. železnice za državnim kolodvorom. Ker se prezida tudi južni kolodvor ter izpremeni v modern centralni kolodvor, postane Ljubljana z otvoritvijo belokranjske železnice važno križišče svetovnega prometa, kar bo za mesto nedogledne koristi.

Z dežele nam pišejo: Ker ni številke „Slovenca“ in „Boltatuga Pepeta“, da bi ne napadal drž. poslanca in župana gospoda Ivana Hribarja, naj Vam omenim le sledeče, čeravno gospoda župana osebno ne poznam drugače, kakor po pisavi omenjenega lista. Znan in občečislani gospod župnik se mi je izrazil takole: „Jaz že ne maram več brati člankov, ki so pisani zoper ljubljanskega župana Hribarja v „Slovenecu“! — Če se že gabi duhovniku „Slovenčeve“ strani in barve taka pisava, se na deželi le čudimo Ljubljančanom, kako morejo prebaviti dan na dan tako ostudno napadanje. Mož mora vsekakor biti vrl, sicer bi ga nam ne slikal „Slovenec“ na tak način, in Ljubljančani morejo biti le ponosni nanj, ker zoper človeka brez pomena gotovo ne bi mazali toliko papirja s črnilom, kakor ga pri „Slovenecu“ zoper župana. J. (iz Toplice pri N. m.)

Političen pogreb na Vrhniki. (Dopis.) Kar je danes Vrhnika, se je zgodilo največ po zaslugi g. Jelovška in nar. obč. sveta. Vrhnika ima železniško zvezo, krasne ceste, vseskozi vrejene razmere v zdravstvenem oziru, lepo šolo ter ima vse pogoje za moderno letovišče. Župan

ličnimi rečmi. Gospod Seljak ji je velel sesti, sedla je; no, ni ji dalo sedeti. Vstala je in je zopet izginila iz sobe. Vrnila se je zopet in sedla mirno poleg mene.

„Ali ste bili do sedaj vedno sami?“ je vprašala nekako skrbno in ljubezniva udanost je bila v njenih očeh.

„No, da,“ odgovoril sem. „Sam, navadno le sam.“

„To mora biti dolgečas,“ je rekla in sklenila roke.

Major Hugo se je spomnil taroka.

„Igrate tarok?“ je vprašal in pretrgal govor, kot da je vedel, da se iz njega ne more danes nič pametnega razviti.

„Da, igram, pa ne posebno dobro; nikdar nisem bil prijatelj igre.“

„No, to nič ne de. Silva, prinesi karte,“ je rekel veselo.

„Vi ne znate taroka?“ se je začudila Silva.

„Gospodična, le za silo,“ sem odgovoril v zadregi.

„To je dobro, to vas bomo!“ je rekla in zbežala po karte.

„Oprostite, to je cel otrok,“ jo je opravičeval oče, „mi igramo vedno v troje, da si delamo kratek čas. Ona zna izvrstno; neverjetno je, kako se je ta otrok naučil igrati“. Tisti trenotek sem se pokesal, da se nisem naučil ta-

Jelovšek je bil dolga leta neumorno marljiv mož, ki je znal kolikor možno ustreči vsakomur. Toda tudi na Vrhniko se je zanesla nestrpnost, zavistna osebnost in zahrbtnost. Ni pač hujše napake za človeka, kakor uspešna delavnost. In tako se je začelo ruvati tudi proti županu Jelovšku, najprej tajno, potem javno in končno že nasilno. Isti, ki so mu klicali še nedavno „Hosana!“ — prav isti so kričali „Križajte ga!“ Župan Jelovšek je bil deželni poslanec, predsednik krajnega šol. sveta, cestnega odbora, zdravstvenega sveta i. t. d. Povsod je delal vztrajno in marljivo, vedno in povsod je bil odkrit narodnjak-naprednjak. Tako je moral končno celo baron Hein predlagati, da se Jelovšek za javne in velike uspehe odlikuje. In cesar je podelil županu Jelovšku zaslužni red! — Ta mož je 20. t. m. odložil županstvo in se je umaknil iz javnega življenja. Zagnusili so mu ga, zastrupili in šel je sam, šel — čistih rok, neomadeževan, cel mož. „Slovenec“ pa mu je spisal hudoben nekrolog. Politično neznajnost očita Jelovšku tisti „Slovenec“ ki hvali Šukljeja, Vencejza i. dr. bivše liberalce! Mi vemo, da bo Jelovšek takoj vseh vrlin bogat ter da bo imel zopet vse polno častnih mest, samo če bo hotel. Treba mu je le posnemati Šukljeta! Toda tega ne bo storil, ker je značajan, zrel mož. Vrhnika je danes malone že čisto klerikalna. To ni krivda Jelovškova, nego onih, ki so mu metali iz zavisti pod noge polena, in pa tistih, ki hočejo žeti, kar je vsejal bivši župan.

„Izza kongresa.“ Za veliko veselico na korist „Družbi sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani vlada povsod živo zanimanje. Ljubljanske Slovenke so se z vso znano vnemo in seveda z velikim veseljem zavzele za to, da se izvrši veselica čim najlepše in najsijajneje. Kakor se govori, bo v nedeljo v Narodnem domu ljubljanskem tudi mnogo gostov z dežele, zlasti z Gorenjskega, ker imajo baš Gorenjci ugodno zvezo. Predprodajo vstopnic so prevzele narodne tvrdke: Fran Čuden, Prešernove ul., J. Lozar, Mestni trg, Jos. Podkrajšek, Židovske ul. in Jos. Vidmar pred škofijo. Ljubljančani naj si preskrbe po možnosti vstopnice že prej, da ne bo na večer veselice prevelike gneče!

Slovenski duhovščini v vzor! Pokojni misijonar in dekan preč. g. Janez Žužek iz Amerike je volil družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 500 K. Ta znesek je po odbitku pristojbin v znesku 50 K, tedaj 450 K izročil preč. g. Simon Žužek, duhovni svetnik in župnik naši družbi. „Družba sv. Mohorja v Celovcu“ je poslala Družbi sv. Cirila in Metoda podporo v znesku 1000 K. Slava!

Dr. A. Ušeničnika „Čas“, naslednika dr. A. Mahničevega „Rimskega Katolika“ je vrnilo neko

rokirati, ko sem imel priložnost. Silva je bila v tem že zopet pri nas; vrgla je karte na mizo in sedla s škodoželjnim nasmehom poleg mene.

„Jaz vam bom pomagala,“ je rekla pokroviteljsko.

„Ne, to bi bilo za vas zelo opasno, nikdar ne smemo zaupati sovražniku, pa naj bo še tako lep in ljubezniv,“ je opomnil major in se veselo smejal.

„Da,“ pritrdil je gospod Seljak, „ni varno zaupati ženski. Bolje je, da sede vam nasproti. Delala bi zase prav. Ima prav ženske oči, vidi, kadar se človek najmanj nadeja.“

„Ali res načete, da vam pomagam?“ je vprašala Silva ljubeznivo, da bi ne mogel sumiti niti najmanjšega slabega namena.

Molčal sem, ker nisem vedel, komu naj verjamem.

„Ali veste, zakaj se je lisica z volkom združila?“ je rekel gospod Seljak in se zasmejal veselo, videč menda, da ima Silva tak vpliv name.

„Zato, da je pri njej dobro živel“, je odgovorila Silva, kajti jaz bi se ta trenotek ne bil spomnil pametnega odgovora.

„Zato, da je meso jedla, volk je bil pa tepen,“ je odgovoril gospod Seljak smeje in mešal karte.

gimnazijsko ravnateljstvo zaradi razprav Fr. Terseglava, najnovejšega specialista v „seksualnem vprašanju“ pod naslovom „Seksuvalno vprašanje“ ter „Krščanstvo in seksuvalno vprašanje“. Oj ironija usode! „Čas,“ celotsko moderno otroče celotskega očeta, je zadela usoda z istim orožjem, s katerim pobija sam vso moderno slovstvo in umetnost! Včasih so bili nesramno pohujšljivi Prešeren, Stritar, dr. Tavčar, Meško i. dr., zdaj pa je zašel med „blato in gnojnico“ — Terseglavov „Čas!“ Da, da, vse se maščuje na svetu.

Delavnice državnih železnic v Ljubljani.
Po 12 letnem trudu mestne občine ljubljanske je železniško ministrstvo končno vendarle privolilo, da se zgradé v Ljubljani tehnične delavnice državnih železnic, in sicer na 800 m dolgem in 500 m širokem svetu, tam, kjer se odcepi Kamniška železnica od gorenjske železnice. Bajé bode dala država za te zgradbe 3 milijone kron. Da se je izpolnila toli dolgotrajna želja Ljubljane, je v prvi vrsti zasluga župana Iv. Hribarja, ki je deloval na to ves čas z jekleno vztrajnostjo.

Hotelska družba „Triglav.“ Ker se je okoli novega leta priglasilo več novih deležnikov in ker so nekateri češki rodoljubi prosili, naj se rok za podpisovanje deležnikov podaljša, se ustanovni občni zbor hotelske družbe še ni vršil in je torej še vsakemu dana prilika, da pristopik družbi. Zlasti opozarjamo vse gospode in zavode, ki so obljubili pristop, da drže dano besedo in se odločijo za podpis. Podpisanega je sicer že veliko, toda potrebna glavnica še ni pokrita. Dovolj žalostno bi bilo, ko bi ne prišlo do ustanovitve tudi v narodnem oziru tako važnega narodnogospodarskega podjetja. Čeprav je obrestovanje zasigurano, vendar se apelira

„No, če nočete, pa ne,“ je rekla Silva in se samozavestno naslonila nazaj na naslonjač.

Ko se je vsedla, sem videl njen skriti pogled, ki je bil očitajoč. Bilo mi je žal, da nisem vsprejel njene ponudbe. Nekaka jezna rdečica je pokrila njen obraz in sve je govorilo: je že prav... Neprijetno je bilo to, da sem zardel.

Nekaj težkega je leglo tisti trenutek na moje srce. Razžalil sem jo čisto po nedolžnem, sem si mislil in žal mi je bilo. Nenadna disonanca je prišla v vse lepo veselje.

Začeli smo igrati. Major je klical trojko, a Silva je klicala takoj enojko s srčnim kraljem. Tako sta bila z majorjem skupaj in midva z gospodom Seljakom. Seveda sva izgubila.

Med igro je Silva pogosto pogledala name, njene oči so žarele od veselja, njena rmena košata glavica se je ozirala na vse strani; smejala se je škodoželjno in napadala s taroki. Na koncu je ploskala z rokami. Gospod Seljak je potožil; češ: s slabo karto ne moreva dobro igrati, ter je izpraznil kozarec s cvičkom popolnoma zadovoljno.

Igrali smo dalje. Sreča je bila zvesto na strani Silve in major je resno opomnil na stari

tudi na rodoljubnost in za vzgled navajamo besede iz pisma g. dr. T. z dežele: „Čeprav nisem materijelno bogve kaj dobro podprt, bi si vendar očitaj, ko bi se za Slovence tako važna zadeva kot hotelska družba „Triglav“ ponesrečila, zato pošiljam...“ Kralj. glavno mesto Praga je tudi brez posebnega povabila pristopilo k družbi ter je župan dr. Groš poslal delež z laskavim pismom, da se bo delala na Češkem propaganda za naše prekrasne kraje in da želi, da bi tudi naše občine posnemale vzgled mesta Prage. Ustanovitev družbe je prav gotova stvar in pripravljalni odbor je že preskrbel za izvrstnega najemnika hotelov v Bohinjski Bistrici. Sklenil je najemno pogodbo z znanim hotelirjem hotela pri „Južnem Kolodvoru“ v Ljubljani, g. Alfredom Seidlom, ki bo upravljal in vodil lepo podjetje na oni višini, ki jo zahteva moderni tujski promet. Hoteli bodo vse leto odprti.

Tridneven kmetijski tečaj na Grmu priredi vodstvo kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novemestu od 10. do 12. februarja t. l. Pouk se bo vršil vsak dan od 9. do 12. dopoldne in od 2. do 4. popoldne in bo združen s praktičnimi razkazovanji. Pouk bo brezplačen in se ga more udeležiti vsak odrasel kmetovalec oziroma gospodinja. Dopoldne se bo poučevalo o času potrebnih vprašanj iz kmetijstva, popoldne pa o kmetijskem združništvu. Kdor se želi udeležiti tečaja, naj to naznani vodstvu šole po dopisnici.

Književnost.

Dostojevski F.: Zločin in kazen. I. del. Izdala knjigotržnica Kleinmayr & Bamberg v

pregovor: Sreča v igri, nesreča v ljubezni. Silva me je pogledala in rekla:

„Gotovo imate srečo v ljubezni, ker...“

„No, no, otrok,“ opomnil je gospod Seljak svareče, da ji je glas ostal v grlu.

Dasi je govorila Silva tako otroče in je v vsem kazala nekako otroško lahkomišelnost, vendar vsa njena prikazen ni bila tako otročja. Njena živahnost je zdajpazdaj popolnoma izginila in nekaj mračnega je prišlo na njen obraz in oči so pogledale otožno. Pristojalo ji je nekako to, da se je tako priprosto vedla do gosta, ker je imela nekaj istega na sebi, kot njen oče.

Priznati moram, da sem igral brez posebne pazljivosti in sem mnogo zakrivil sam. Silva je igrala zopet dvojko in ž njo sem bil jaz. Dobila sva in major je pripoznal, da igram imenitno.

„Poglejte: ob srečnem je tudi nesrečni srečen,“ je rekla Silva... No, takoj pri prihodnji igri je Silva vjela napovedani pagat ultimo, ki je bil pri meni in ga nisem znal rešiti. To ji je naredilo mnogo veselja in prav po otroče je ploskala z rokami; no, kot da je hotela pokazati, da nima pri tem nikake škodoželjnosti, mi je pokazala karto in mi namignila. Klicala je in igrala sva zopet skupaj. Silva

Ljubljani. Cena 3 K 50 vin. Slovenska prevodna literatura se v zadnjem času lepo množi. Imamo že precejšnjo vrsto dobrih poljskih in ruskih del v slovenskem jeziku. Dostojevskega veleznamenito, v vse kulturne jezike prevedeno delo „Zločin in kazen“ je za slovensko slovstvo nova dragocena pridobitev, ki se je bodo razveselili slovenski čitatelji. Dostojevski je izredno fin psiholog, ki opisuje z izredno virtuoznostjo tudi najskrivnejše, najbolj lahne utripe človeškega srca ter kaže uprav groznoresnično in realistično človeka v vseh vrlinah ter zlasti v vseh slabostih. Dostojevski je predvsem mislec, in kot tak secira umetniško dovršeno in nad vse ženijalno človeška čustva in človeške misli. Ves svet pozna znamenita in veleznanimiva dela ruskega velikana Dostojevskega, zato je hvalevredno, da smo dobili tudi Slovenci najmarkantnejši njegov grandiozni roman „Zločin in kazen,“ ki izide v treh delih. Prevod je oskrbel Vladimir Levstik.

Raznoterosti.

Dr. Lueger na vseh koncih in krajih.
Dunajski župan dr. Lueger je zadnje čase bolan. Tega ne privoščimo nikomur, da, sočutje imamo z vsakomur, ki trpi boleti, pa naj bo že turški sultan ali indijanski glavar. Tem bolje obžalujemo, če je bolan inteligenčen in marljiv Evropejec, če tudi je klerikalec ali anarhist. Tudi dr. Lueger je zaslužen mož dela in uspehov, in smili se nam, da ga tare bolezen, in da skoraj gotovo oslepi. Smili se nam, četudi je krivičen dunajskim Slovanom ter je vodja avstrijske reakcionarne armade. Toda zaradi tega, da je Nemeec dr. Lueger bolan, vendar še ne

je bila kot poosebljeno veselje. Gospod Seljak je natočil čaše in pili smo, potem pa smo igrali dalje brezskrbno z različno srečo, z raznimi slučajji, ki so vzbujali smeh in veselje.

Gospod Seljak se je spomnil različnih prijateljev iz mladih dni, ki so posebno dobro igrali tarok.

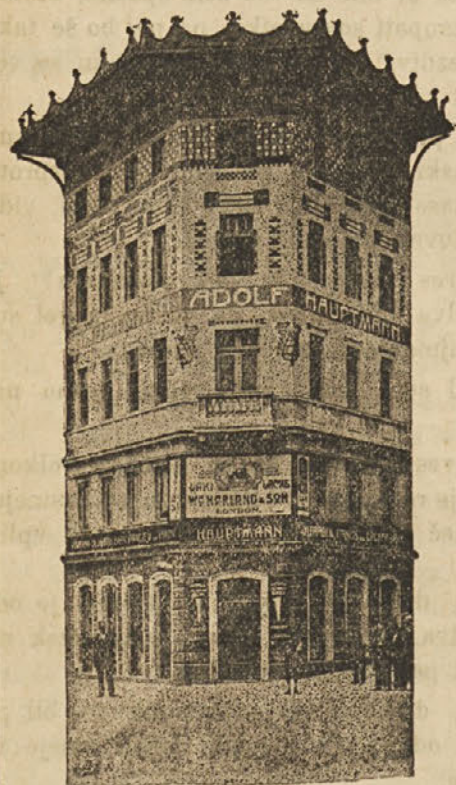
„Ah, to je bil neki Dunajčan, se je spomnil — ime sem pozabil — bil je v taroku kot Napoleon v Italiji. Dobil je včasih s takimi kartami, da smo se čudili vsi. Nekaterega je obigral. Včasih smo se v pasjih dneh doma bridko spominjali nanj, on pa je sedel v kavarni in igral z drugimi, ter si delal nove kupe denarja. Skoraj noč in dan je presedal v kavarni. Menda je posebna sreča z nekaterim človekom. Pozneje sem slišal, da igra v Ameriki. Ta je bil rojen pod srečno zvezdo“...

„In ti, papa?“ je rekla Silva s smehom, kajti med tem, ko je pravil, se je bil zavrgel in Silva je dobila ter se je smejala naši lahkomišelnosti.

Zasmejali smo se temu slučaju in gospod Seljak je pil na to nesrečo, ter potem pravil dalje o znanih šahistih in drugih slavnih junakih v različnih sportih in igrah.

(Dalje prih.)

Prodaja na debelo.

Priznano najboljša **oljnate barve**

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann
v Ljubljani

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja. Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki dobe se brezplačno.

Prodaja na drobno.

Hrup
vzbujajoče!

Namesto
18 K
samo
7 K

Krasna remontoir-Gloria-srebrna ura

s 3 močnimi pokrovi, bogato gravirana, natančno tekoča, 3letno jamstvo, proti povzetju

samo 7 kron

Tovarna za ure: Heinrich Weiss
Dunaj, XIV/3., Sechshauserstr. 5/7.

razumemo slovenskih — zlasti naprednih — listov, da toliko pišejo o bolezni tega moža. Ali ni smešno, dan za dnem prinašati brzojavke, notice in člančice o tem klerikalnem maliku? „Dr. Lueger je zbolel,“ — „dr. Lueger leži in uživa le čisto juhu,“ — „dr. Lueger je danes prvič vstal,“ — „dr. Lueger se je peljal na izprehod,“ — „dr. Lueger pojde v Lovrano“ i. t. d. — vsak dan nove senzacionalne novice o bolezni in zdravlju dr. Luegerja. Ali ni to smešno oboževanje? Lueger ni še nikak potentat, niti kak svetovnoznamenit veleum, da bi morali celo slovenski napredni listi registrirati vsak Luegerjev kihljaj! Kult osebe dunajskega župana po slovenskih listih je povsem neutemeljen. Dr. Lueger ni storil za Slovence ničesar, dunajskim Slovanom pa ne dovoli niti ene ljudske šole. Ne smešimo se torej pred svetom s tem, da prepisujemo lakajske notice iz dunajskega klerikalnega časopisja!

Katoliški „Pius-Verein“ podpira klerikalno časopisje z denarjem. V kratki dobi je nabralo društvo 363.000 K, od katerih so dobili provincijsalni klerikalni listi 262.000 K. Zato je klerikalno časopisje tako razširjeno. Plačuje ga „Pijevo društvo“, zato je ni treba skrbeti za naročnike, saj dobe ljudje liste zastonj! Denar daje društvu seveda pobožno ljudstvo, a cerkev ga porablja za politiko.

Dunaj in samomori. L. 1907 se je usmrtilo na Dunaju 464 oseb in sicer 356 moških in 108 ženskih. Največ se jih je usmrtilo v aprilu, namreč 61. Samomorileci (171) so se obesili, streljali (129), zastrupili (53), utopili (47), ubili (43) s skokom v globočino, porezali (14), povozili 6 in 1 se je sam sežgal. Vzroki samomora so bili: bolezen, beda, ljubezen, sramota.

— P. N. —

Čast mi je uljudno naznaniti, da sem si z novim letom 1908 uredil

popolnoma na novo tovarno za vozove v lastnih prostorih

V njej bodem izdeloval vozove vseh vrst tako od priprostega do najfinejšega, kompletno ali tudi posamezne dele. Mogoče mi bode bolje kakor do sedaj kot kolarski mojster zadovoljiti cc. gg. odjemalce in naročnike s finim, solidnim delom in točno postrežbo. Tudi se bodo vsi popravki vozov hitro in solidno izvrševali.

Dovoljujem si še pripomniti, da obstoja tvrdka, katerej naslednik sem podpisani, že do 100 let, kjer so se mogla do sedaj samo kolarska dela izdelovati.

Uljudno proseč, da blagovolite kakor dosedaj tudi še naprej izkazati mi blagonaklonjenost, zagotavljam najtočnejšo in dobro postrežbo ter se priporočam z najodličnejšim spoštovanjem

FRAN STARÉ

tovarna vozov v Kamniku.

Mestna hranilnica ljubljanska

Stanje hran. vlog:
nad 24 milijonov K

Rezervni zaklad:
nad 900.000 kron

v lastni hiši
v Prešernovih
ulicah št. 3

poprej na
Mestnem trgu
zraven
rotovža.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure
dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne

jih obrestuje **4%** ter pripisuje nevzdržene obresti vsacega pol leta h kapitalu.
po Rentni davek od vložitnih obresti plačuje hranilnica iz svojega,
ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potem c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po $4\frac{3}{4}\%$ na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Le „Zvezdna cikorija“

iz Prve jugoslovanske tovarne
za kavine surogate v Ljubljani

je pravi slovenski izdelek!

MARIBOR • Karčovin 138
IVAN LAMPRECHT ML.

Zavod svetlobnega slikateljstva in tovarna teh potrebščin se priporoča za

izdelovanje slik in vseh **fotografičnih potrebščin**
mogočih

posebno se opozarja na svetlobno občutljive plošče v korist družbe sv. Cirila
in Metoda v Ljubljani.

Najboljše delo, delu
primerna cena!

Svoji k svojim!

Zahtevajte cenik!

Podružnica v Spletju

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Celovcu

Delniška glavica:

2.000.000 K

v Ljubljani

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

po **4 $\frac{1}{2}$ %**

Res. fond:

200.000 K

Rentni davek plačuje banka sama.

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev „Hotelske družbe z o. z. Triglav“
po K 500—, 1.000—, 5.000— in 10.000—.

Rentni davek plačuje banka sama.

Fran Čuden

v Ljubljani v Prešernovih ulicah

- Urar -

Delničar tovarniške družbe „UNION“ za izdelovanje najboljših ur v Švici

Trgovca z zlatino in srebrnino. Eksport.

Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Kot zanesljivo uro priporočam posebno „Union“.

Schneider & Verovšek

Trgovina z železnino in stroji na debelo in na drobno.

Ljubljana, Dunajska cesta 16

priporoča se za dobavo železnine vse vrste, zlasti: orodje, stroje in motorje za roko-delce, okove vse vrste za stavbe in po-hištvo, traverze, cement itd. Opozarjava na hitro in točno postrežbo! Nizke cene!

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5

priporoča

elegantne obleke po meri

~ iz pristnega angleškega blaga. ~

Priporoča svojo zalogo izgotovljenih oblek, plaščev iz tirol. nepremočljivega lodna. Najsolid. postrežba.

Anton Turk

knjigovez in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti priporoča:

Kubična knjiga
ali hitri računar za trgovce z lesom (na staro mero) K 3-20, s poštnino 10 v. več.
Kubična računica
(II. natis) cena 1 K, po pošti 10 v. več.
Nova kubična knjiga
ali hitri računar za trgovce z lesom, po novi decimalni ali meterski meri. V platno vezana 5 K, po pošti 20 vin. več.

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga

Jos. Petričevih zvezkov

Oglejte si — največjo zalogo **poljedelskih strojev**, slamoreznic, čistilnic, mlatilnic, gepelnov in preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih nagrobnih križev itd. pri

FR. STUPICA

V LJUBLJANI

na Marije Terezije cesti št. 1 in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnatelj zamorete kupiti vsak čas po najnižjih cenah traverze, železniške šine, cement in vse druge stavbne potrebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino in gnojnice, vseh vrst tehtnice in uteži in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg

Velika zaloga zlatih in srebrnih žepnih ur, stenskih ur, vsakovrstnih optičnih predmetov. Zlatnine in srebrnine. Cene nizke.

Genovniki zastoj in franko.

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5. poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otroških čevljev

iz najboljših tovarov, domačih in tujih.

Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje

Zmerne cene.

Solidna postrežba.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izbira izgotovljene obleke za gospode, dame in otroke.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovske ulice 1.

priporoča: drogve, kemikalije, ustne vode in zobni prašek; redilne in posipalne moke za otroke, dišave, toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine, obvezila sredstva za desinfekcijo, pase in vosek za, tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli za kopel. Zaloga karbida.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Kupuje vsakovrstna zelišča (rože) semena, korenine, cvetje, lubje itd.

Priporočajte povsod

„Naš List“

Zakonito zavarovano.

Vsako ponarejanje kaznjivo.

Edino pravi je le

Thierry-jev balzam

z zeleno znamko z nuno.

12 malih ali 6 dvojnati steklenic ali 1 velika posebna steklenica s patent. zamaškom K 5.—

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

za vse še tako zastarane rane, vnetja, poškodbe itd. 2 lončka K 3.60.

Razpošilja le proti predplači ali po povzetju.

Obe ti dve domači sredstvi sta kot najboljši splošno znani in svetovno slavni.

Naročila je nasloviti na

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogiški Slatini.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah. Brošure s tisoči zahvalnih pisem zastoj in franko.

Žene!

Ako trpite na zastajanju krvi ali na podobnih bolezni, pišite pod naslovom: P. Ziervas, Kalk 245 pr-Köln ob Renu.

Nekaj izmed več sto zahvalnih pisem:

Gospa B. v W. piše: „Najtoplejša zahvala, Vaše sredstvo je učinkovalo že po 5 dneh.“

Gospa L. v M. piše: „Vaše izvrstno sredstvo bom vsakomur priporočala, ga meni ne sme nikdar zmanjkati.“

Arhitekt S. v M. piše: „Za izvrstno in točno postrežbo moji ženi se Vam iskreno zahvaljujem. Učinek se je pokazal že po 3 dnevni uporabi popolnoma in vse se je izvršilo brez bolečin.“

Proti vposlatvi 1 marke (K 1-20, tudi v znamkah) razpošiljam knjigo: „Motenje perijode“ (Die Störungen der Periode) od dr. med. Lewis. Prospekt zastoj, poštnino je plačati.

Brezskrbno

družinsko srečo garantira najvažnejša knjiga o preoblagodarjenju z otroci. Z nad tisoč zahval. pismi pošilja diskretno proti 90 v. v avstr. poštinih znamkah ga. A. Kaupa, Berlin S. W. 296 Lindenstrasse. 50.

Zahtevajte „Naš List“ v gostilnah in kavarnah.

Anton Müller, vinotržec, Domžale

(Kranjsko)

Priporoča izborna zalogo vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1882

Podrejena skontraciji „Zadružne zveze“ v Celju

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog K 11,060.929-20

Upravno premoženje kmetske posojilnice 31. dec. 1906 K 11,325.728-62.

Denarni promet K 50,486.935-14

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadružnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.